

Somogy megye poloskafaunája (Heteroptera)

KONDOROSY ELŐD

KONDOROSY E.: *Bug fauna of Somogy county (Heteroptera)*

Abstract: The checklist of Heteroptera of Somogy County gives an account of 448 species, representing 51 % of the Hungarian fauna. The majority of the data, unpublished or published by the author, is based on the author's own collection. The investigation of the bug fauna of Somogy County showed a higher percentage of the species with Mediterranean distribution than most of the investigations on the Hungarian bug fauna.

Bevezetés

Somogy megyében élő poloskákról az első adatokat a Fauna Regni Hungariae (HORVÁTH 1900) szolgáltatja, amely mindössze 10 fajt (*Kleidocerys resedae*, *Dimorphopterus spinolae*, *Dictyla rotundata*, *Monosteira unicostata*, *Nagusta goedelii*, *Anthocoris minki*, *Dufouriellus ater*, *Polymerus brevicornis*, *Megalocoleus exsanguis*, *Monosynamma bohemani*) említ, melyek zöme más forrásból nem került elő (ez persze nem jelenti azt, hogy e fajok azóta kivesztek a megyéből). Természetesen sokkal több faj ismert volt már akkor is a megyéből, de a gyakoribb fajok lelőhelyeit a mű nem részletezi. További két fajt (*Trigonosoma trigonum*, *Allodapus montandoni*) említ HORVÁTH (1907) a Fauna Regni Hungariae kiegészítésében. A 9 azóta elő nem került faj közül országosan is ritka a *Monosteira unicostata* és a *Nagusta goedelii*.

Somogy megye vagy annak egy részének poloskafaunájáról a Barcsi Borókás faunájának felméréséig nem született önálló publikáció (VÁSÁRHELYI 1985), csak más cikkekben történt említés alkalmakként néhány Somogy megyében gyűjtött fajról.

Az ötvenes években HALÁSZFY (1954, 1955) kezdte el a budapesti Természettudományi Múzeum poloskagyűjteményének feldolgozását a Pentatomoidea alrenddel, mikor is a Cydnidae és Scutelleridae családokból 6, illetve 5 fajt talált meg Somogyból. E fajok a *Microporus nigrinus*, *Geotomus elongatus* és *punctulatus*, *Legnotus limbosus* és *picipes*, valamint a *Canthophorus melanopterus* földipoloskák, illetve a pajzsopoloskák közül az *Odontoscelis fuliginosa*, *Odontotarsus purpureolineatus*, *Psacasta exanthematica*, továbbá az *Eurygaster maura* és *testudinaria* voltak.

Soós (1959) a múzeumi példányok feldolgozása során 9 bűvárpoloskát talált Somogy megyében (*Cymatia coleoptrata*, *Corixa punctata*, *Paracorixa concinna*, *Hesperocorixa linnaei*, *Sigara falleni*, *lateralis*, *nigrolineata*, *striata* és *limitata*). Ugyancsak Soós (1973) a *Spilostethus pandurus* circumtropikus Lygaeidae faj máig is egyetlen hazai adatát közli. VÁSÁRHELYI (1974a) két csipkéspoloskát (*Elasmotropis testacea* és *Tingis ampliata*) és (VÁSÁRHELYI 1974b) egy faunára új bődépoloskát (*Coptosoma mucronatum*) közöl somogyi lelőhelyekről, majd (VÁ-

SÁRHELYI 1979) madárfészekből gyűjtött fecskepoloskáról (*Oeciacus hirundinis*) ír.

BENEDEK (1970) több poloskacsalád múzeumi anyagát is publikálta, esetenként jó pár somogyi lelőhellyel, így a Leptopodomorpha és Gerromorpha alrendeket, melyek hazai fajai közül Somogyban előkerült a *Saldula calbum*, *melanoscela*, *opacula*, *pallipes*, *palustris*, *pilosella*, *Gerris odontogaster*, *thoracicus*, *Mesovelia furcata*, *Hebrus pusillus* és *Hydrometra stagnorum*. A tolvajpoloskák közül BENEDEK (1969) 8 fajt talált meg Somogy megyében: *Prostemma aeneicolle*, *Himacerus apterus* és *mirmicoides*, *Nabis brevis*, *ferus*, *pseudoferus*, *punctatus* és *rugosus*. A rablópoloskák feldolgozása során (BENEDEK 1968) 7 fajt talált meg Somogy megyében (*Pygolampis bidentata*, *Reduvius personatus*, *Pirates hybridus*, *Rhynocoris annulatus*, *iracundus*, *Coranus subapterus* (ma *C. kerzhneri*), *Phymata crassipes*). Ugyancsak BENEDEK (1967) közölte saját és mások Pentatomoidea gyűjtésének anyagát, ebben 32 faj esetében említett Somogy megyei lelőhelyet. További három címerposloska (*Eurydema* spp.) lelőhelyeit külön cikkben közölte (BENEDEK 1966).

Máig három publikáció foglalkozott teljesen vagy túlnyomórészt Somogy megyei poloskákkal, valamennyi egy-egy természetvédelmi indíttatású faunafeltáró munka részeként (FÖLDESSY, 1992; KONDOROSY és FÖLDESSY, 1998 és VÁSÁRHELYI, 1985). Mindezekben az irodalmakon túlmenően zömmel a következő anyagokra támaszkodtam:

- saját 1989 és 1993 közötti szántóföldi felvételezéseim anyaga;
- saját 1995 és 1997 közötti Dráva menti gyűjtéseim anyaga (DDNP állapot-felmérés keretében);
- Ábrahám Levente 1997 és 1999 között gyűjtött anyaga;
- saját 1993 és 1997 közötti kis-balatoni gyűjtéseim anyagából a Somogy megye területén gyűjtött anyag;
- saját 1998-ban, egy hatástanulmány készítéséhez Vízvár környékén gyűjtött anyagom.

Nagyrészt átnéztem a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának anyagát is.

E lista célja a Somogy megye területéről eddig ismert poloskafajok összeszedése, a kevés eddigi ismeret miatt zömmel nem publikált anyagok alapján, mely egyben alapul szolgálhat a további kutatásokhoz is.

Arról persze nincs szó, mintha ez a lista a megyében élő fajokat csaknem teljes számban tartalmazná. A jelenleg hazánkból kimutatott 826 poloskafajnak több mint a felét, 448 fajt ismerünk eddig Somogy megyéből, de nagy valószínűséggel a hazai fajok legalább 80%-a, több mint 650 faj él a megyében. A még ki nem mutatott mintegy 200 faj többsége viszonylag ritka, várhatóan szórványos előfordulású a megyében, de még gyakori fajok is vannak köztük, amelyek hiánya a véletlennek és a sok más csoporthoz viszonyítva kevés kutatásnak köszönhető.

Az előkerült fajok egy része innen vált ismertté Magyarországon. Ezek között vannak olyanok, amelyek egyidejűleg vagy azóta más lelőhely(ek)ről is előkerültek: *Dicyphus constrictus*, *Strongylocoris luridus*, *Orthotylus viridineris*, *Criocoris nigripes*, *Psallus pardalis*, *Amblytulus albidus* (valamennyi Miridae), *Himacerus boops* (Nabidae), de vannak olyanok is, amelyeket egyelőre csak innen ismerünk. Ezek közül valószínű, hogy a *Dicyphus pallidus* és *Grypocoris sexguttatus* fajok számos helyen előfordulnak az országban, de a *Cryptostemma alienum*, *Capsodes mat*, *Psallus anaemicus* fajok feltehetően hazánkban szűk elterjedésűek (persze néhány más megyéből, pl. Baranyából való előkerülésük ezek-

nek is valószínű). Utóbbi három közül a *Cryptostemmatidae* családba tartozó *Cryptostemma alienum* boreomontán elterjedésű, így inkább a nyugati határszélén várható, míg a másik két faj mediterrán és itt elterjedésének északi határát éri el.

A felsoroltakon kívül több további olyan fajt ismerünk, amely hazánkban csak néhány lelőhelyről ismert. Az inkább boreomontán elterjedésű fajok közül ilyen pl. a *Chartoscirta elegantula*, *Myrmedobia exilis*, *Bryocoris pteridis*, *Apolygus limbatus*, *Monalocoris filicis*, *Pantilius tunicatus*, *Nabicula limbata*, *Berytinus consimilis*, *Rhacognathus punctatus*.

Számos ritka mediterrán-pontomediterrán faj mellett (*Dionconotus confluens*, *Phytocoris meridionalis*, *Amblytylus glaucicollis*, *Metapterus linearis*, *Trapezonotus ullrichi*, *Menaccarus arenicola*, *Stagonomus amoenus*) néhány ritka európai vagy palearktikus elterjedésű fajt is kiemelhetünk, mint a *Chartoscirta cocksii*, *Tropidophlebia costalis* vagy *Codophila varicornis*.

A fajok tudományos nevét KONDOROSY (1999) rendszertani listája lapján közlöm.

Somogy megye faunalistája

DIPSOCOROMORPHA	Naucoridae
Cryptostemmatidae	<i>Ilyocoris cimicoides</i> (Linnaeus, 1758)
<i>Cryptostemma alienum</i> (Herrich-Schäffer, 1835)	Notonectidae
NEPOMORPHA	<i>Notonecta glauca</i> Linnaeus, 1758
Nepidae	<i>Notonecta viridis</i> Delcourt, 1909
Nepinae	Pleidae
<i>Nepa cinerea</i> Linnaeus, 1758	<i>Plea minutissima</i> Leach, 1817
Ranatrinae	GERROMORPHA
<i>Ranatra linearis</i> (Linnaeus, 1758)	Mesoveliidae
Corixidae	<i>Mesovelia furcata</i> Mulsant et Rey, 1852
Micronectinae	Hydrometridae
<i>Micronecta scholtzi</i> (Fieber, 1851)	<i>Hydrometra gracilentum</i> Horváth, 1899
Cymatiainae	<i>Hydrometra stagnorum</i> (Linnaeus, 1758)
<i>Cymatia coleoprata</i> (Fabricius, 1776)	Hebridae
<i>Cymatia rogenhoferi</i> (Fieber, 1864)	<i>Hebrus pusillus</i> (Fallén, 1807)
Corixinae	Veliidae
<i>Callicorixa praeusta</i> (Fieber, 1848)	<i>Microvelia pygmaea</i> (Dufour, 1833)
<i>Corixa affinis</i> (Leach, 1785)	<i>Microvelia reticulata</i> (Burmeister, 1835)
<i>Corixa punctata</i> (Illiger, 1807)	Gerridae
<i>Hesperocorixa linnei</i> (Fieber, 1848)	<i>Gerris (Aquarius) paludum</i> Fabricius, 1794
<i>Hesperocorixa sahlbergi</i> (Fieber, 1848)	<i>Gerris argentatus</i> Schummel, 1832
<i>Paracorixa concinna</i> (Fieber, 1848)	<i>Gerris gibbifer</i> Schummel, 1832
<i>Sigara falleni</i> (Fieber, 1848)	<i>Gerris lacustris</i> (Linnaeus, 1758)
<i>Sigara lateralis</i> (Leach, 1818)	<i>Gerris odontogaster</i> (Zetterstedt, 1828)
<i>Sigara limitata</i> (Fieber, 1848)	<i>Gerris thoracicus</i> Schummel, 1832
<i>Sigara nigrolineata</i> (Fieber, 1848)	
<i>Sigara striata</i> (Linnaeus, 1775)	

LEPTOPODOMORPHA

Saldidae

- Chartoscirta cincta* (Herrich-Schäffer, 1842)
Chartoscirta cocksi (Curtis, 1835)
Chartoscirta elegantula (Fallén, 1807)
Saldula c-album (Fieber, 1859)
Saldula melanoscela (Fieber, 1859)
Saldula opacula (Zetterstedt, 1839)
Saldula pallipes (Fabricius, 1794)
Saldula palustris (Douglas & Scott, 1874)
Saldula pilosella (Thomson, 1871)
Saldula saltatoria (Linnaeus, 1758)

CIMICOMORPHA

Tingidae

- Acalypta carinata* (Panzer, 1806)
Acalypta gracilis (Fieber, 1844)
Acalypta marginata (Wolff, 1804)
Agramma atricapillum (Spinola, 1837)
Agramma confusum (Puton, 1879)
Agramma laetum (Fallén, 1807)
Catoplatus carthusianus (Goeze, 1778)
Catoplatus nigriceps Horváth, 1905
Copium clavicornis (Linnaeus, 1758)
Corythucha ciliata (Say, 1832)
Derephysia foliacea (Fallén, 1807)
Dictyla echii (Schrank, 1781)
Dictyla humuli (Fabricius, 1794)
Dictyla lupuli (Herrich-Schäffer, 1839)
Dictyla rotundata (Herrich-Schäffer, 1835)
Elasmotropis testacea (Herrich-Schäffer, 1930)
Lasiacantha capucina (Germar, 1836)
Lasiacantha gracilis (Herrich-Schäffer, 1830)
Lasiacantha hermani Vásárhelyi, 1977
Monosteira unicolorata (Mulsant et Rey, 1852)
Oncochila scapularis (Fieber, 1844)
Oncochila simplex (Herrich-Schäffer, 1830)
Physatocheila costata (Fabricius, 1794)
Physatocheila dumetorum (Herrich-Schäffer, 1838)
Stephanitis pyri (Fabricius, 1822)
Tingis ampliata (Herrich-Schäffer, 1839)
Tingis auriculata (Costa, 1843)
Tingis cardui (Linnaeus, 1758)
Tingis crispata (Herrich-Schäffer, 1838)
Tingis pilosa Hummel, 1825
Tingis reticulata Herrich-Schäffer, 1835

Microphysidae

- Loricula pselaphiformis* Curtis, 1833
Myrmedobia exilis (Fallén, 1807)

Miridae**Bryocorinae**

- Bryocoris pteridis* (Fallén, 1807)
Monalocoris filicis (Linnaeus, 1758)

Deraeocorinae

- Alloeotomus germanicus* E. Wagner, 1939
Deraeocoris lutescens (Schilling, 1836)
Deraeocoris olivaceus (Fabricius, 1776)
Deraeocoris ruber (Linnaeus, 1758)
Deraeocoris serenus (Douglas & Scott, 1868)
Deraeocoris trifasciatus (Linnaeus, 1767)

Dicyphinae

- Campyloneura virgula* (Herrich-Schäffer, 1835)
Dicyphus constrictus (Boheman, 1852)
Dicyphus errans (Wolff, 1804)
Dicyphus globulifer (Fallén, 1829)
Dicyphus pallidus (Herrich-Schäffer, 1835)
Dicyphus stachydis Reuter, 1883

Mirinae

- Acetropis carinata* (Herrich-Schäffer, 1842)
Acetropis longirostris (Puton, 1875)
Adelphocoris lineolatus (Goeze, 1778)
Adelphocoris quadripunctatus (Fabricius, 1794)
Adelphocoris seticornis (Fabricius, 1775)
Adelphocoris ticinensis (Meyer-Dür, 1843)
Adelphocoris vandalicus (Rossi, 1790)
Agnocoris rubicundus (Fallén, 1829)
Apolygus limbatus (Fallén, 1829)
Apolygus lucorum (Meyer-Dür, 1843)
Apolygus spinolai (Meyer-Dür, 1841)
Calocoris affinis (Herrich-Schäffer, 1839)
Calocoris roseomaculatus (De Geer, 1773)
Capsodes gothicus (Linnaeus, 1758)
Capsodes mat (Rossi, 1790)
Capsus ater (Linnaeus, 1758)
Charagochilus gyllenhali (Fallén, 1807)
Closterotomus biclavatus (Herrich-Schäffer, 1835)
Closterotomus fulvomaculatus (De Geer, 1773)
Closterotomus norvegicus (Gmelin, 1788)
Dionconotus c. confluens Hoberlandt, 1945
Grypocoris sexguttatus (Fabricius, 1776)
Leptopterna dolabrata (Linnaeus, 1758)
Leptopterna ferrugata (Fallén, 1807)
Liocoris tripustulatus (Fabricius, 1781)
Lygocoris pabulinus (Linnaeus, 1761)
Lygus gemellatus (Herrich-Schäffer, 1835)
Lygus pratensis (Linnaeus, 1758)
Lygus rugulipennis Poppius, 1911
Megacoelum infusum (Herrich-Schäffer, 1839)
Megaloceroea recticornis (Geoffroy, 1785)
Mermitelocerus schmidti (Fieber, 1836)
Miris striatus (Linnaeus, 1758)
Myrmecoris gracilis (F. Sahlberg, 1848)
Notostira elongata (Geoffroy, 1785)
Notostira erratica (Linnaeus, 1758)
Orthops campestris (Linnaeus, 1758)
Orthops kalmii (Linnaeus, 1758)

Pantilius tunicatus (Fabricius, 1781)
Phytocoris dimidiatus Kirschbaum, 1856
Phytocoris longipennis Flor, 1860
Phytocoris meridionalis Herrich-Schäffer, 1835
Phytocoris reuteri Saunders, 1875
Phytocoris singeri E. Wagner, 1954
Phytocoris tiliae (Fabricius, 1776)
Phytocoris ulmi (Linnaeus, 1758)
Phytocoris varipes Boheman, 1852
Polymerus brevicornis (Reuter, 1878)
Polymerus cognatus (Fieber, 1858)
Polymerus holosericeus (Hahn, 1831)
Polymerus nigrinus (Fallén, 1829)
Polymerus unifasciatus (Fabricius, 1794)
Polymerus vulneratus (Panzer, 1806)
Rhabdomiris s. striatellus (Fabricius, 1794)
Stenodema calcaratum (Fallén, 1807)
Stenodema laevigatum (Linnaeus, 1758)
Stenotus binotatus (Fabricius, 1794)
Trigonotylus caelestialium (Kirkaldy, 1902)
Trigonotylus pulchellus (Hahn, 1834)

Halticinae

Halticus a. apterus (Linnaeus, 1761)
Halticus luteicollis (Panzer, 1805)
Orthocephalus saltator (Hahn, 1835)
Orthocephalus vittipennis (Herrich-Schäffer, 1835)
Piezocranum simulans Horváth, 1877
Strongylocoris leucocephalus (Linnaeus, 1758)
Strongylocoris luridus (Fallén, 1807)

Orthotylinae

Blepharidopterus angulatus (Fallén, 1807)
Cyllocoris histrionius (Linnaeus, 1767)
Dryophiloxoris flavoquadrimaculatus (De Geer, 1773)
Dryophiloxoris luteus (Herrich-Schäffer, 1836)
Globiceps flavomaculatus (Fabricius, 1794)
Globiceps fulvicollis Jakovlev, 1877
Globiceps sphaegiformis (Rossi, 1790)
Heterocordylus erythropthalmus (Hahn, 1831)
Heterocordylus tibialis (Hahn, 1831)
Heterocordylus tumidicornis (Herrich-Schäffer, 1835)
Heterotoma meriopterum (Scopoli, 1763)
Malacocoris chlorizans (Panzer, 1794)
Orthotylus flavosparsus (F. Sahlberg, 1842)
Orthotylus marginalis Reuter, 1884
Orthotylus nassatus (Fabricius, 1787)
Orthotylus prasinus (Fallén, 1829)
Orthotylus schoberiae Reuter, 1876
Orthotylus tenellus (Fallén, 1829)
Orthotylus viridinervis (Kirschbaum, 1856)

Pilophorinae

Pilophorus clavatus (Linnaeus, 1767)
Pilophorus confusus (Kirschbaum, 1856)
Pilophorus perplexus (Douglas & Scott, 1875)

Hallodapinae

Hallodapus montandoni (Reuter, 1895)
Systemonotus triguttatus (Linnaeus, 1767)

Phylinae

Amblytylus albidus (Hahn, 1834)
Amblytylus glaucicollis Kerzhner, 1977
Amblytylus nasutus (Kirschbaum, 1856)
Atractotomus mali (Meyer-Dür, 1843)
Campylomma annulicorne (Signoret, 1865)
Campylomma verbasci (Meyer-Dür, 1843)
Chlamydatus pulcarius (Fallén, 1807)
Chlamydatus pullus Reuter, 1870
Compsidolon salicellum (Meyer-Dür, 1843)
Criocoris crassicornis (Hahn, 1834)
Criocoris nigripes Fieber, 1861
Criocoris sulcicornis (Kirschbaum, 1856)
Eurapiella artemisiae (Becker, 1864)
Harpocera thoracica (Fallén, 1807)
Hoplomachus thunbergi (Fallén, 1807)
Lopus decolor (Fallén, 1807)
Macrotylus herrichi Reuter, 1873
Macrotylus solitarius (Meyer-Dür, 1843)
Megalocoleus exsanguis (Herrich-Schäffer, 1835)
Megalocoleus hungaricus E. Wagner, 1944
Monosynamma bohemani (Fallén, 1829)
Oncotylus setulosus (Herrich-Schäffer, 1839)
Orthonotus cylindricollis (Costa, 1852)
Orthonotus rufifrons (Fallén, 1807)
Phylus coryli (Linnaeus, 1758)
Phylus melanocephalus (Linnaeus, 1767)
Plagiognathus arbustorum (Fabricius, 1794)
Plagiognathus bipunctatus Reuter, 1883
Plagiognathus chrysanthemi (Wolff, 1804)
Plagiognathus fulvipennis (Kirschbaum, 1856)
Psallus albicinctus (Kirschbaum, 1856)
Psallus anaemicus Seidenstücker, 1966
Psallus lepidus Fieber, 1858
Psallus pardalis Seidenstücker, 1966
Psallus perrisi (Mulsant, 1852)
Psallus variabilis (Fallén, 1829)
Salicarus roseri (Herrich-Schäffer, 1839)

Nabidae**Prostemmatinae**

Prostemma aeneicolle Stein, 1857

Nabinae

Himacerus apterus (Fabricius, 1798)
Himacerus boops (Schiodte, 1870)
Himacerus mirmicoides (O. Costa, 1834)
Nabis brevis Scholtz, 1847
Nabis ferus (Linnaeus, 1758)
Nabis limbatus (Dahlbom, 1850)
Nabis pseudoferus Remane, 1949
Nabis punctatus Costa, 1847
Nabis rugosus (Linnaeus, 1758)

Anthocoridae**Anthocorinae**

- Anthocoris confusus* Reuter, 1889
Anthocoris limbatus Fieber, 1836
Anthocoris minki Dohrn, 1860
Anthocoris nemoralis (Fabricius, 1794)
Anthocoris nemorum (Linnaeus, 1761)
Orius laticollis (Reuter, 1884)
Orius majusculus (Reuter, 1879)
Orius minutus (Linnaeus, 1758)
Orius niger Wolff, 1804
Orius vicinus Ribaut, 1923

Lyctocorinae

- Dufouriellus ater* (Dufour, 1833)
Dysepicritus rufescens (Costa, 1843)
Lyctocoris campestris (Fabricius, 1794)
Lyctocoris dimidiatus (Spinola, 1837)
Xylocoris cursitans (Fallén, 1807)

Cimicidae

- Oeciacus hirundinis* (Jenyns, 1839)

Reduviidae**Emesinae**

- Empicoris culiciformis* (De Geer, 1773)
Metapterus linearis Costa, 1860

Peiratinae

- Peirates hybridus* (Scopoli, 1763)

Stenopodainae

- Pygolampis bidentata* (Goeze, 1778)

Reduviinae

- Reduvius personatus* (Linnaeus, 1758)

Harpactorinae

- Coranus kerzhneri* P. Putshkov, 1982
Coranus subapterus (De Geer, 1773)
Nagusta goedeli (Kolenati, 1856)
Rhynocoris annulatus (Linnaeus, 1758)
Rhynocoris iracundus (Poda, 1761)

Phymatinae

- Phymata crassipes* (Fabricius, 1775)

PENTATOMORPHA

Aradidae

- Aneurys avenius* Dufour, 1833
Aradus betulae (Linnaeus, 1758)
Aradus cinnamomeus (Panzer, 1794)
Aradus conspicuus (Herrich-Schäffer, 1835)
Aradus depressus (Fabricius, 1794)
Aradus ribauti Wagner, 1956

Piesmatidae

- Piesma capitatum* (Wolff, 1804)
Piesma maculatum (Laporte, 1832)
Piesma salsolae (Becker, 1867)

Berytidae**Berytinae**

- Berytinus clavipes* (Fabricius, 1775)
Berytinus geniculatus (Horváth, 1885)
Berytinus minor (Herrich-Schäffer, 1835)
Berytinus montivagus (Meyer-Dür, 1841)
Neides tipularius (Linnaeus, 1758)

Metacanthinae

- Metatropis rufescens* (Herrich-Schäffer, 1835)

Lygaeidae**Lygaeinae**

- Lygaeosoma sardeum* Spinola, 1837
Lygaeus equestris (Linnaeus, 1758)
Lygaeus simulans Deckert, 1985
Spilostethus pandurus (Scopoli, 1763)
Spilostethus saxatilis (Scopoli, 1763)

Orsillinae

- Nysius ericae* (Schilling, 1829)
Nysius helveticus (Herrich-Schäffer, 1850)
Nysius senecionis (Schilling, 1829)
Nysius thymi (Wolff, 1804)
Orsillus depressus Dallas, 1852
Ortholomus punctipennis (Herrich-Schäffer, 1839)

Ischnorrhynchinae

- Kleidocerys resedae* (Panzer, 1797)

Cyminae

- Cymus clavicularis* (Fallén, 1807)
Cymus glandicolor (Hahn, 1831)
Cymus melanocephalus Fieber, 1861

Blissinae

- Dimorphopterus spinolae* (Signoret, 1857)
Ischnodemus sabuleti (Fallén, 1829)

Henestarinae

- Henestaris halophilus* (Burmeister, 1835)

Geocorinae

- Geocoris ater* (Fabricius, 1787)
Geocoris dispar (Waga, 1839)
Gaxoris erythrocephalus (Lepelletier & Serville, 1825)

Artheneinae

- Chilacis typhae* (Perris, 1857)

Heterogastrinae

- Heterogaster artemisiae* Schilling, 1829
Platyplax salviae (Schilling, 1829)

Oxycareninae

- Brachyplax tenuis* (Mulsant et Rey, 1852)
Camptotelus lineolatus (Schilling, 1829)
Macroplox fasciata (Herrich-Schäffer, 1835)
Macroplox preysleri (Fieber, 1836)
Metopoplax origani (Kolenati, 1845)
Oxycarenus modestus (Fallén, 1829)
Oxycarenus pallens (Herrich-Schäffer, 1850)
Tropidophlebia costalis (Herrich-Schäffer, 1850)

Rhyparochrominae

- Acompus rufipes* (Wolff, 1804)
Aellopus atratus (Goeze, 1778)
Beosus maritimus (Scopoli, 1763)
Beosus quadripunctatus (Müller, 1766)
Drymus brunneus (F. Sahlberg, 1848)
Drymus latus Douglas et Scott, 1871
Drymus ryei Saunders, 1892
Drymus sylvaticus (Fabricius, 1775)
Emblethis ciliatus Horváth, 1875
Emblethis denticollis Horváth, 1878
Emblethis griseus (Wolff, 1802)
Emblethis verbasci (Fabricius, 1803)
Eremocoris plebejus (Fallén, 1807)
Eremocoris podagricus (Fabricius, 1775)
Gastrodes grossipes (De Geer, 1773)
Graptopeltus validus Horváth, 1875
Graptopeltus lynceus (Fabricius, 1775)
Megalonotus praetextatus (Herrich-Schäffer, 1835)
Megalonotus sabulicola (Thomson, 1870)
Pachybrachius fracticollis (Schilling, 1829)
Peritrechus geniculatus (Hahn, 1831)
Peritrechus gracilicornis (Puton, 1877)
Peritrechus lundii (Gmelin, 1789)
Peritrechus nubilus (Fallén, 1807)
Plinthisus brevipennis (Latreille, 1807)
Plinthisus pusillus (Scholtz, 1846)
Pterotmetus staphyliniformis (Schilling, 1829)
Raglius alboacuminatus (Goeze, 1778)
Rhyparochromus pini (Linnaeus, 1758)
Rhyparochromus vulgaris (Schilling, 1829)
Scolopostethus affinis (Schilling, 1829)
Scolopostethus decoratus (Hahn, 1831)
Scolopostethus pictus (Schilling, 1829)
Scolopostethus pilosus Reuter, 1874
Scolopostethus thomsoni Reuter, 1874
Sphragisticus nebulosus (Fallén, 1807)
Stygnocoris fuliginosus (Geoffroy, 1785)
Stygnocoris pygmaeus (F. Sahlberg, 1848)
Stygnocoris rusticus (Fallén, 1807)
Stygnocoris sabulosus (Schilling, 1829)
Trapezonotus arenarius (Linnaeus, 1758)
Trapezonotus dispar Stal, 1872
Trapezonotus ullrichi (Fieber, 1836)
Tropistethus holosericeus (Scholtz, 1846)
Xanthochilus quadratus (Fabricius, 1798)

Pyrrhocoridae

- Pyrrhocoris apterus* (Linnaeus, 1758)
Pyrrhocoris marginatus (Kolenati, 1845)

Stenocephalidae

- Dicranocephalus agilis* (Scopoli, 1763)
Dicranocephalus albipes (Fabricius, 1781)
Dicranocephalus medius (Mulsant et Ray, 1870)

Coreidae**Coreinae**

- Coreus marginatus* (Linnaeus, 1758)
Gonocerus acuteangulatus (Goeze, 1778)
Gonocerus juniperi (Herrich-Schäffer, 1839)
Syromastes rhombeus (Linnaeus, 1767)

Spathocerinae

- Spathocera laticornis* (Schilling, 1829)
Spathocera lobata (Herrich-Schäffer, 1840)
Spathocera tuberculata Horváth, 1882

Arenocorinae

- Arenocoris falleni* (Schilling, 1829)
Ceraleptus gracilicornis (Herrich-Schäffer, 1835)
Ceraleptus lividus Stein, 1858
Coriomeris denticulatus (Scopoli, 1763)
Coriomeris scabricornis (Panzer, 1809)

Alydidae

- Alydus calcaratus* (Linnaeus, 1758)
Camptopus lateralis (Germar, 1817)

Rhopalidae**Rhopalinae**

- Brachycarenus tigrinus* (Schilling, 1817)
Corizus hyoscyami (Linnaeus, 1758)
Liorhyssus hyalinus (Fabricius, 1794)
Rhopalus conspersus (Fieber, 1837)
Rhopalus distinctus (Signoret, 1859)
Rhopalus maculatus (Fieber, 1837)
Rhopalus parumpunctatus (Schilling, 1817)
Rhopalus subrufus (Gmelin, 1788)
Stictopleurus abutilon (Rossi, 1790)
Stictopleurus crassicornis (Linnaeus, 1758)
Stictopleurus punctatonevrosus (Goeze, 1778)

Myrminae

- Chorosoma gracile* Josifov, 1968
Myrmus miriformis (Fallén, 1807)

Plataspidae

- Coptosoma mucronatum* Seidenstücker, 1963
Coptosoma scutellatum (Geoffroy, 1785)

Thyreocoridae

- Thyreocoris scarabaeoides* (Linnaeus, 1758)

Cydninae

- Aethus nigrinus* (Fabricius, 1794)
Cydnus aterrimus (Förster, 1771)
Geotomus elongatus (Herrich-Schäffer, 1839)
Geotomus punctulatus (Costa, 1847)

Sehirinae

- Canthophorus dubius* (Scopoli, 1763)
Canthophorus melanopterus (Herrich-Schäffer, 1835)
Legnotus limbosus (Geoffroy, 1785)
Legnotus picipes (Fallén, 1807)
Ochetostethus opacus (Scholtz, 1847)
Tritomegas bicolor (Linnaeus, 1758)
Tritomegas sexmaculatus (Rambur, 1842)

Scutelleridae

- Eurygaster austriaca* (Schrank, 1776)
Eurygaster maura (Linnaeus, 1758)
Eurygaster testudinaria (Geoffroy, 1785)
Odontoscelis fuliginosa (Linnaeus, 1761)
Odontoscelis lineola Rambur, 1842
Odontotarsus purpureolineatus (Rossi, 1790)
Odontotarsus robustus Jakovlev, 1883
Psacasta exanthematica (Scopoli, 1763)

Pentatomidae**Podopinae**

- Derula flavoguttata* Mulsant et Rey, 1856
Graphosoma lineatum (Linnaeus, 1758)
Podops curvidens Costa, 1847
Podops inuncta (Fabricius, 1775)
Ventocoris trigonus (Krynicky, 1871)
Vilpianus galii (Wolff, 1802)

Pentatominae

- Aelia acuminata* (Linnaeus, 1758)
Aelia rostrata Boheman, 1852
Anthemina lunulata (Goeze, 1778)
Carpocoris fuscispinus (Boheman, 1850)
Carpocoris pudicus (Poda, 1761)
Carpocoris purpureipennis (De Geer, 1773)
Chlorochroa juniperina (Linnaeus, 1758)

- Codophila varicornis* (Jakovlev, 1874)
Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758)
Dyroderes umbraculatus (Fabricius, 1775)
Eurydema dominulus (Scopoli, 1763)
Eurydema oleraceum (Linnaeus, 1758)
Eurydema ornatum (Linnaeus, 1758)
Eurydema ventrale Kolenati, 1846
Eusarcoris aeneus (Scopoli, 1763)
Eusarcoris fabricii Kirkaldy, 1904
Eusarcoris ventralis (Westwood, 1837)
Holcostethus vernalis (Wolff, 1804)
Menaccarus arenicola (Scholtz, 1846)
Neottiglossa leporina (Herrich-Schäffer, 1830)
Neottiglossa pusilla (Gmelin, 1789)
Palomena prasina (Linnaeus, 1761)
Pentatoma rufipes (Linnaeus, 1758)
Piezodorus lituratus (Fabricius, 1794)
Rhaphigaster nebulosa (Poda, 1761)
Rubiconia intermedia (Wolff, 1811)
Sciocoris cursitans (Fabricius, 1794)
Sciocoris distinctus Fieber, 1851
Sciocoris macrocephalus Fieber, 1851
Sciocoris microphthalmus Flor, 1860
Sciocoris sulcatus Fieber, 1851
Stagonomus amoenus (Brullé, 1832)
Stagonomus pusillus (Herrich-Schäffer, 1830)
Staria lunata (Hahn, 1834)

Asopinae

- Arma custos* (Fabricius, 1794)
Picromerus bidens (Linnaeus, 1758)
Pinthaeus sanguinipes (Fabricius, 1781)
Rhacognathus punctatus (Linnaeus, 1758)
Zicrona coerulea (Linnaeus, 1758)

Acanthosomatidae

- Acanthosoma haemorrhoidale* (Linnaeus, 1758)
Cyphostethus tristriatus (Fabricius, 1787)
Elasmostethus interstinctus (Linnaeus, 1758)
Elasmucha grisea (Linnaeus, 1758)

1. táblázat: A poloskafajok száma Somogyban és Magyarországon, és a helyi fauna százalékos részesedése a hazai faunából

Család	Somogy	Magyaro.	%
Dipsocoromorpha	1	4	25
Cryptostemmatidae	1	1	100
Dipsocoridae	0	3	0
Nepomorpha	21	33	63,6
Aphelochiridae	0	1	0
Corixidae	15	23	65,2
Naucoridae	1	1	100
Nepidae	2	2	100
Notonectidae	2	5	40
Pleidae	1	1	100
Gerromorpha	12	21	57,1
Gerridae	6	9	66,7
Hebridae	1	2	50
Hydrometridae	2	2	100
Mesoveliidae	1	2	50
Veliidae	2	6	33,3
Leptopodomorpha	10	19	52,6
Leptopodidae	0	1	0
Saldidae	10	18	55,6
Cimicomorpha	211	415	50,8
Anthocoridae	15	31	48,4
Cimicidae	1	3	33,3
Microphysidae	2	5	40
Miridae	141	276	51,1
Nabidae	10	16	62,5
Reduviidae	11	20	55
Tingidae	31	64	48,4
Pentatomomorpha	193	334	57,8
Acanthosomatidae	4	7	57,1
Alydidae	2	3	66,7
Aradidae	6	22	27,3
Berytidae	6	15	40
Coreidae	12	23	52,2
Cydnidae	11	20	55
Lygaeidae	76	130	58,4
Pentatomidae	44	66	66,7
Piesmatidae	3	7	42,9
Plataspidae	2	2	100
Pvrrhocoridae	2	2	100
Rhopalidae	13	17	76,5
Scutelleridae	8	15	53,3
Stenocephalidae	3	3	100
Thyreocoridae	1	2	50
Összesen	448	826	54,2

A felsorolt fajokat családonként összesítve összevettem a családok jelenleg ismert hazai fajszerkezetével (1. táblázat). A legtöbb nagyobb családból hasonló arányban (kb. 45-60%) kerültek elő Somogy megyében a fajok. Ahol ennél magasabb volt az arány, ott vagy sok gyakori fajt tartalmaz a család (Rhopalidae) vagy feltűnő, nagy fajokkal jellemezhető (Pentatomidae). Ahol pedig jóval alacsonyabb az arány, ott vagy nagyon apró (Dipsocoridae) vagy speciális módszerekkel gyűjthető fajok vannak (kéreg alatt élők: Aradidae; paraziták: Cimicidae).

A 2. táblázatban a hazai fajok elterjedési típusait az áttekinthetőség kedvé-

2. táblázat: A hazai és a Somogyból előkerült fajok elterjedési típusai

Összesített elterjedési típusok	Somogy	Magyaro.	%	%/%*
Európai	51	133	38,3	0,71
Euroturáni	5	11	45,5	0,83
Eurosibériai	76	135	56,3	1,04
Holarktikus	32	44	72,7	1,35
Kozmopolita	6	8	75	1,4
Holomediterrán	13	32	40,6	0,65
Holomediterrán-turáni	12	32	37,5	0,69
Euromediterrán	35	57	61,4	1,14
Észak-mediterrán	11	34	32,4	0,6
Palearktikus	87	110	79,1	1,48
Pontomediterrán	13	47	27,7	0,51
Pontomediterrán-turáni	3	22	13,6	0,25
Dél-eurosibériai	20	35	57,1	1,05
Nyugat-eurosibériai	13	23	56,5	1,05
Nyugat-palearktikus	73	106	68,9	1,27
Mindebből boreomontán	15	48	31,3	0,58

ért némileg leegyszerűsítve összevettem a Somogy megyében előkerült fajok elterjedési típusaival. Ez természetesen némi hibával jár, továbbá néhány fajnak még bizonyára nem ismerjük jól az elterjedését, de egyes százalékok összehasonlítása érdekes lehet.

Kiemelkedően magas a palearktikus, kozmopolita, holarktikus és talán a nyugat-palearktikus fajok aránya. Ez érthető, hiszen e fajok széles földrajzi elterjedése általában logikusan széles ökológiai tűrőképességgel jár együtt, így szinte mindenütt gyakoriak.

A másik véletlet a pontomediterrán (pontomediterrán-turáni) és észak-mediterrán fajoknál tapasztalhatjuk. E fajok igen alacsony aránya arra utal, hogy Somogy megye déli fekvése ellenére sem bővelkedik délies klímájú vagy mikroklímájú területekben (a többi mediterrán jellegű faj is az átlagosnál alacsonyabb arányban van jelen), de erről még lejjebb szó lesz. Természetesen a boreomontán fajok aránya is alacsonyabb az átlagosnál, hiszen a megye területén hegység nincsen.

Ha azt vizsgálom, hogy az elterjedési típus (csoport) részesedése a somogyi

* Somogy megye faunájából az adott elterjedési típus(csoport) részesedése / a magyar faunából az adott elterjedési típus(csoport) részesedése (pl. palearktikus fajoknál (110:830)/(87:448) az utolsó oszlopbeli számadat háttérre).

összfaunából mennyi a hazai összfaunából való részesedéséhez képest, akkor a 2. táblázat utolsó oszlopának értékeit kapom. Ha ez a mutató egynél nagyobb, akkor a csoport felülreprezentált hazai arányához képest, ha kisebb, kevesebb került elő belőlük, mint a hazai arány alapján várható lett volna. Persze ez a mutató is korrigálandó a fentebb leírtak alapján (például a palearktikus fajok aránya a többi hazai faunafelmérésnél (Kiskunsági NP, Hortobágyi NP, Bátorligeti TT, Órségi TK, Dráva-mente, Villányi-hgys., Síkfőkúti TT) is jócskán meghaladta az 1-et, míg pl. a pontomediterrán fajoké sehol nem érte el). Ami viszont a felsorolt védett területek között is figyelemreméltó, hogy a fentebb leírtakkal ellentétben (bár a terület heterogén jellege miatt szélsőséges érték előfordulása nem várható) a legmagasabbak között van a mediterrán, euromediterrán és pontomediterrán fajok aránya. Ezek szerint tehát mégis erősebben mediterrán jellegű a megye poloskafaunája, mint az ország nagyobb része.

A magasabbak között van a dél- és a nyugat-euroszibériai fajok aránya is, de itt nincs számottevő különbség az arányok között. Ezzel szemben a palearktikus fajok aránya elmarad a legtöbb faunafelmérésnél tapasztalttól (noha a táblázatban e fajcsoportnál van a legmagasabb érték). Ennek pedig az lehet az oka, hogy mivel a palearktikus fajok a fentebb írtak alapján a legáltalánosabban elterjedt fajok közé tartoznak, már kisebb ráfordítással is nagy számban kerülnek elő, és minél több fajt mutatunk ki, annál több lesz a más jellegű fajok aránya. Márpedig a felsorolt hazai faunafelmérések közül Somogy megyéből került elő a legtöbb faj, és ezt csak a Kiskunsági Nemzeti Park közelíti meg (csak itt volt a palearktikus fajok aránya a Somogy megyeinél alacsonyabb).

Irodalom

- BENEDEK, P. 1966: A magyarországi Eurydemákról (Heteroptera, Pentatomidae) II. A hazai Eurydema fajok faunisztikai, etológiai adatai és földrajzi elterjedése. *Állatt. Közl.* 53: 33-41.
- BENEDEK, P. 1967: Faunisztikai, etológiai és tápnövény adatok magyarországi Pentatomoidea (Heteroptera) fajokról. *Folia ent. hung.* 20: 475-519.
- BENEDEK, P. 1968: Revision on the families Reduviidae and Phymatidae in the Carpathian Basin with the description of a new species from Hungary (Heteroptera). *Folia ent. hung.*, 21: 297-318.
- BENEDEK, P. 1969: A Nabidae család (Heteroptera) fajainak elterjedése a Kárpát-medencében. *Állatt. Közl.* 56: 7-16.
- BENEDEK, P. 1970: The semiaquatic Heteroptera in the Carpathian Basin with notes on the distribution and the phenology of the species. *Faun. Abh. Staatl. Mus. Tierkunde Dresden*, 3: 27-49.
- FÖLDESSY, M. 1992: Adatok a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet poloska (Heteroptera) faunájához. In: Uherkovich, Á. (szerk.): A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet élővilága. Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 7: 101-106.
- HALÁSZFY, É. Cs. 1954: Magyarország és a környező területek Brachyplatida és Cydnida fajainak ökológiája és elterjedése. *Folia ent. hung.* 7: 93-132.
- HALÁSZFY, É. Cs. 1955: Magyarország és a környező területek Scutelleridae (Scutellerinae) fajainak ökológiája és elterjedése. *Folia ent. hung.* 8: 73-94.
- HORVÁTH, G. 1900: Ordo Hemiptera. In: A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae). A K. M. Természettud. Társ., Budapest. 64 pp.
- KONDOROSY, E. 1999: Checklist of the Hungarian bug fauna (Heteroptera). *Folia ent. hung.* 60:125-152.
- KONDOROSY, E. - FÖLDESSY, M. 1998: Adatok a Duna - Dráva Nemzeti Park Dráva menti területei poloska (Heteroptera) faunájához – In: Uherkovich, Á. (szerk.): Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 9: 159-176.

- SOÓS, Á. 1959: Revision und Ergänzungen zum Heteropteren-Teil des Werkes „Fauna Regni Hungariae“ I. 1. Corixidae. Ann. Hist.-nat. Mus. Nat. Hung., 51: 429-441.
- SOÓS, Á. 1973: Új és ritka bodobács-fajok a magyar faunában. I. (Heteroptera: Lygaeidae). Folia ent. hung. 26: 373-384.
- VÁSÁRHELYI, T. 1974a: Új és kevésbé ismert csipkésposloskák a magyar faunában (Heteroptera: Tingidae). Folia ent. hung. 27: 231-234.
- VÁSÁRHELYI, T. 1974b: Új posloskafajok a magyar faunában (Heteroptera: Pentatomoidea). Folia ent. hung. 27: 227-230.
- VÁSÁRHELYI, T. 1979: Madár- és emlősfészkekből futtatott posloskák (Heteroptera). Folia ent. hung. 32: 229-230.
- VÁSÁRHELYI, T. 1985: A barcsi borókás posloskafaunájának alapvetése (Heteroptera) – Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 5: 101-104.

Bug fauna of Somogy county (Heteroptera)

ELŐD KONDOROSY

The checklist of the currently known bug species of Somogy county is based on the author's collected material, the available insect collections of the museums and the limited literature written on the county's fauna.

Altogether 448 species were proved to be local to the county, which is more than 54 % of the presently known 826 species in Hungary.

Five of these species are recorded only in Somogy county.

Approximately 200 more species are expected to be in the county, which have not been found yet, due to their rarity, their special habitats or simply by chance.

The proportion of the Mediterranean (Holo-, Ponto- Euromediterranean) fauna elements occurring in Somogy county is higher compared to the data provided by most of the faunistical surveys in Hungary.

On the other hand, the Palearctic fauna elements occur in a smaller proportion, since the species with other types of distribution tend to occur in higher number.

Author's address:

DR. ELŐD KONDOROSY
University of Veszprém
Georgikon Faculty of Agriculture
H-8360 Keszthely
Deák F. u. 16.
HUNGARY